

PROGNOZA EKONOMICZNA ZPP – 2022 ROK

- Bezrobocie
- Inflacja
- Wzrost PKB
- Stopa inwestycji

Otoczenie makroekonomiczne i wyniki prognozy

W 2022r. Polska i Europa nie doczekały się spokoju. Choć pandemia COVID-19 wywiera już coraz mniejszy wpływ na europejskie gospodarki, jej skutki odczuwamy w dalszym ciągu. Wymienić tu można chociażby inflację wywołaną z jednej strony gigantyczną emisją pieniądza, a z drugiej zatorami w dostawach towarów.

Po długich negocjacjach KE w końcu zatwierdziła polski Krajowy Plan Odbudowy, co oznacza odblokowanie Polsce dostępu do środków, których celem ma być powrót gospodarki na ścieżkę wzrostu sprzed pandemii i pomoc branżom najbardziej przez nią dotkniętym. Wypłaty będą uzależnione od realizacji tzw. kamieni milowych, które już wzbudzają kontrowersje (jak np. podatek od aut spalinowych). Nie ulega jednak wątpliwości, że akceptacja KPO to pozytywny sygnał tak dla inwestorów zagranicznych jak i przedsiębiorców krajowych, oznacza bowiem pewne załagodzenie sporu z KE i realną szansę na zasilenie gospodarki Polski dodatkowymi, znacznymi, środkami finansowymi.

W lutym wybuchła wojna między Ukrainą a Rosją. Na agresora nałożono sankcje i zapowiedziano embargo na surowce, co naturalnie nie pozostało i nie pozostanie bez wpływu na gospodarkę unijną. Do naszego kraju przed wojną uciekło wiele Ukraińców i Ukrainek. Straż Graniczna podaje liczbę 4.4 miliona uchodźców, którzy przekroczyli granicę – są to oczywiście jedynie szacunki, nie uwzględniające choćby odpływu uchodźców do innych państw, stąd też nie należy utożsamiać tej wartości z liczbą uchodźców znajdujących się w Polsce ogółem. Niezależnie od potencjalnie niedostatecznej dokładności danych, nie ulega wątpliwości, że realna liczba ludności Polski po I kwartale 2022r. znacznie się zwiększyła.

Wzrost liczby ludności wpływa na podstawowe wskaźniki makroekonomiczne takie jak PKB, PKB per capita oraz stopa bezrobocia. Można spodziewać się, że wpłynie on pozytywnie na PKB nominalne, niekoniecznie przełoży się jednak na symetryczny wzrost PKB per capita. Z kolei stopa bezrobocia wyliczana jest przez GUS na podstawie danych dot. liczby ludności, bez rozróżniania jej narodowości, co oznacza, że migranci z Ukrainy będą się do niej zaliczać. Pamiętać należy jednak, że do liczby bezrobotnych nie zaliczają się np. dzieci. Dane MPiPS wskazują na 618 tys. Ukraińców i Ukrainek z nadanym PESEL oraz 260 tys. którzy podjęli pracę.

Pamiętać należy ponadto, że część Ukraińców i Ukrainek zatrudniana może być „na czarno” co oznacza, że realnie mają oni zatrudnienie, jednakże nie jest ono ewidencjonowane w danych rządowych. Niemniej jednak, na koniec maja 2022r. liczba bezrobotnych rejestrowanych w Polsce wyniosła 850 tysięcy, co oznacza spadek od marca o ponad 50 tysięcy. Daje to stopę bezrobocia na poziomie 5.1%. Liczba pracujących w I kwartale 2022r. wyniosła 9.75 mln.

Inną konsekwencją rosyjskiego ataku jest zapowiedź zwiększenia wydatków na zbrojenia. Od 2023r. Polska ma wydawać na nie już 3% PKB. Inwestycje w zbrojenia to drugi potencjalnie gigantyczny blok wydatkowy, którego należy spodziewać się w ciągu najbliższych lat – innym jest energetyka.

Komisja Europejska przygotowała tymczasem aktualizację polityki klimatycznej w formie strategii REpowerEU. Jej głównym celem jest uniezależnienie Unii od dostaw surowców z Rosji. KE proponuje odejście od ogrzewania gazem na rzecz elektryczności. Zwiększony popyt ma zostać zaspokojony generacją z OZE (wzrost celu z ok 1 tys. GW do 1.2 tys GW), zwłaszcza z PV, z których w 2030r. generowane ma być niemal cztery razy więcej energii niż obecnie (600 GW).

Finansowanie REpowerEU pochodzić ma głównie z przesunięć środków w ramach Funduszu Odbudowy, a w przypadku braku zgłoszenia zmienionych planów w ciągu 30 dni od wejścia w życie zaktualizowanego o REpowerEU rozporządzenia dot. FO, środki z pożyczek przepadają na rzecz innych krajów. KE zachęca też kraje członkowskie do stosowania stymulacji fiskalnej, czyli de facto subsydiowania pv i OZE.

Biorąc pod uwagę doniosłość i tempo wydarzeń dziejących się na naszych oczach na przestrzeni ostatnich kilku (nastu) miesięcy, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców pragnie zaznaczyć, iż żaden model ekonomiczny nie jest w stanie uwzględnić dalszych skutków wojny, czy następstw (a wręcz samego kształtu) polityki klimatycznej UE. Z tego powodu niniejszą prognozą obejmujemy wyłącznie rok bieżący.

Wyniki prognozy ekonomicznej ZPP na rok 2022 są następujące:

Bezrobocie – 5,1%

Inflacja – 12,5%

Wzrost PKB – 3,7%

Stopa inwestycji – 16,2%

Bezrobocie

Modelowanie bezrobocia utrudnione jest przede wszystkim ze względu na sytuację geopolityczną w regionie.

Wariant bazowy, dany przez modele progностyczne przewiduje stopę bezrobocia na poziomie 5.1% w 2022r. Są to wyniki spójne z wynikami Ankiety Makroekonomicznej NBP z końca marca 2022r. i o ok. 1 punkt procentowy wyższe od przewidywań Eurostatu (4.1%). Tę wartość traktujemy jako szacunek podstawowy. Trzeba jednak zaznaczyć, że z uwagi na nieprzewidywalność dalszego rozwoju sytuacji międzynarodowej, jak i tempa absorpcji uchodźców przez rodzimy rynek pracy, nie możemy wykluczyć scenariuszy alternatywnych. W wariancie skrajnie negatywnym stopa bezrobocia może zbliżyć się nawet do 10%, choć prawdopodobieństwo realizacji takiego scenariusza oceniamy jako bardzo niewielkie.

Inflacja

Przyczyn rosnącej inflacji upatrywać można zarówno w nadmiernej ekspansji fiskalnej, czy przez długi okres „rozluźnionej” polityce pieniężnej, jak i choćby w zaburzeniach podaży, których występowanie jest niezależne od polityki państwa. By walczyć ze wzrostem cen rząd wprowadził tarcze antyinflacyjne. Ostatnio, zostały one przedłużone do końca lipca 2022r. Przypuszczać należy jednak, że tarcze utrzymane zostaną przez dłuższy okres z uwagi na ryzyko nagłego wzrostu cen podstawowych dóbr.

Model ZPP pokazuje inflację w 2022r. na poziomie 12.5%. Jest to wynik nieco wyższy od podawanego przez Eurostat (11.6%) co wynika najprawdopodobniej z różnicy w definicjach inflacji stosowanych przez polski i unijny urząd statystyczny. Jakkolwiek pozostajemy ostrożni co do prognozowania wartości za rok przyszły, w 2023 spodziewamy się raczej spadku stopy inflacji do poziomów jednocyfrowych, choć w dalszym ciągu wykraczających ponad cel inflacyjny NBP.

Wzrost PKB

Już teraz widzimy, że rok 2022 nie przyniesie tak zdecydowanego odbicia pocovidowego jak zakładano. Wojna na Ukrainie i związane z nią zaburzenia spowolnią wzrost. Wstrzymanie działań wojennych na Ukrainie i odbudowa regionu może być szansą dla polskich przedsiębiorstw, wśród których jest dużo firm budowlanych. Analogicznie jednak do większości poprzednich kryzysów o charakterze globalnym, prognozujemy że polska gospodarka i w obecnej sytuacji poradzi sobie relatywnie nieźle. Zakładamy zatem zwiększenie PKB o 3,7% w 2022r. Wpływ na 2023r. jest zależny od wielu czynników, w tym przede wszystkim rozwoju sytuacji na Ukrainie, zmian na rynku energetycznym, czy tempa absorpcji środków pochodzących z UE. W scenariuszu bazowym ostrożnie spodziewamy się jednak przyspieszenia wzrostu w porównaniu do 2022 roku.

Stopa inwestycji

Nakłady brutto na środki trwałe w relacji do PKB od dawna stanowiły problem polskiej gospodarki. W całym ostatnim cyklu gospodarczym były one stosunkowo niskie, jak na standardy europejskie. W Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju, tj. flagowym dokumencie gospodarczym pierwszej kadencji rządów obecnej koalicji, stopa inwestycji została uznana za niezadowalająco niską i miała ulec zwiększeniu, do 22-25% w 2025r. i utrzymaniu 25% w 2030r. Z perspektywy czasu widać, że założenia te okazały się nierealne, choć gospodarka polska wykazuje ogromny potencjał inwestycyjny związany chociażby z koniecznością transformacji energetycznej, modernizacji armii, systemu ochrony zdrowia oraz gospodarki odpadowej.

Inwestycje charakteryzują się sezonowością, a ich dynamika jeszcze wyhamowała względem 2019r. Dużą rolę miała w tym niepewność związana z pandemią, która zniechęcała przedsiębiorców. Sytuację tę pogłębiła wojna na Ukrainie. Indeksy giełdowe zaliczają spadki. Stopa inwestycji zalicza rekordowe minimum, jednakże w tunelu widać światło, związane z koniecznością przeprowadzenia w najbliższych latach niezbędnych inwestycji w kluczowych sektorach. Co więcej, 2023r. jest rokiem wyborczym, o ile nie doświadczymy przyspieszonych wyborów. Założyć należy, że do wyborów, rządowym priorytetem będą wydatki socjalne, które przyspieszają konsumpcję, nie inwestycje. Po wyborach jednakże istnieje szansa, że rząd zdecyduje się wreszcie poprawić stopę inwestycji, która znacznie odstaje nawet względem tego, co było przewidywane w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Znaczne inwestycje wymagane są bowiem m.in. w sektorze zbrojeniowym, czy energetyce.

Model ZPP przewiduje w 2022r. stopę inwestycji na poziomie 16.2%, wobec 16.7% w roku ubiegłym. Wartość ta jest jednak silnie uzależniona od warunków ogólnogospodarczych, przede wszystkim od tempa uruchomienia środków z Funduszu Odbudowy. Chociaż pieniądze popłyną do Polski z opóźnieniem kilku kwartałów, to sama akceptacja KPO stanowi ważny sygnał dla inwestorów, że finansowanie się znajdzie, a Polska nie zostanie odcięta od pożyczek i dotacji unijnych.